Кеча бепоён Ватанимизнинг барча сайлов участкаларида СССР Олий Советига сайловлар зўр шодиёнлик билан ўтди.

СССР Олий Советига ўтказилган сайлов совет халқининг Коммунистик партияга, унинг Ленинчи Марказий Комитетига чексиз содиқ эканлигини кўрсатувчи янги ёрқин намойиш бўлди.

Сайловчилар халқимизнинг обрўли вакилларини депутатликка сайладилар.

Киров районидаги 17|17-сайлов участкасида ўнлаб бахтли совет гражданлари ўз шарафли бурчларини адо этдилар.

М. Нуриддинов ва И. Шоинноғомов фотолари.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

15 ИЮНЬ 1970 й.
5-йил чиқиши.
ДУШАНБА
№ 139 (1207).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТАСС АХБОРОТИ

«СОЮЗ-9» КОСМИК КЕМАСИ УЧИШНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА

«Союз-9» космик кемаси 13 июнь куни Москва вақти билан соат 13 дан 32 минут ўтгунга қадар ер атрофини 188 марта айланиб чиқди. Космонавтлар Андриян Николаев билан Виталий Севастьянов ўн икки кундан бери орбита бўйлаб учиб юрибдилар.

Космонавтларнинг навбатдаги иш куни салкам ўн олти соат давом этди ва 13 июнь соат 4 дан 30 минут ўтгунча давом этди. Бу иш кунининг программасига илмий-техникавий ва медицина экспериментларини ўтказиш киритилган эди. Янги принципда ишлайдиган юлдуз датчигини такрорий синаб кўриш техника экспериментларидан бири эди. Бу синаш вақтида датчикнинг астроориентация мосламаси Канопус юлдузига тўғриланди. Эксперимент муваффақиятли ўтди: бу датчик Канопус юлдузини белгиланган вақт ичида топди.

«Союз-9» кемаси экватор райони устида учиб бораётган пайтда космонавтлар Ердаги ўлчов пунктлари билан қисқа тўлқинлар диапазонида радио алоқаси олиб бориш экспериментларини ўтказдилар.

Радио алоқа сеансларида Андриян Николаев билан Виталий Севастьянов программа муваффақиятли бажарилаётганлигини, ўзларини яхши ҳис қилаётганликларини, юксак иш қобилиятини сақлаб қолаётганликларини, ўзларининг иштаҳалари ва уйқулари нормал эканлигини хабар қилдилар. Телеметрия маълумотлари ва космонавтларнинг айтишларига қараганда Николаевнинг томир уриш тезлиги ўрта ҳисобда минутига 68 та, Севастьяновники 62 та бўлган. Нафас олиш тезлиги минутига 15 марта ва қон босими ҳар иккала космонавтда 120 ва 75 миллиметр бўлган.

Космонавтлар Андриян Николаев билан Виталий Севастьянов янги, ўн учинчи иш кунини 13 июнь Москва вақти билан соат 12 да бошладилар. Радио алоқа сеанси вақтида космонавтлар ўзларини яхши ҳис қилаётганликларини ва навбатдаги кун программасини бажаришга киришганликларини айтдилар.

«Союз-9» космик кемаси орбита бўйлаб учишни давом эттирмоқда.

РАДИОГРАММА

«СОЮЗ-9» КОСМИК КЕМАСИДАН

СССР Олий Советига сайлов куни 14 июнда Москва вақти билан эрталаб соат 8 дан 15 минут ўтганда космонавтлар А. Г. Николаев ва В. И. Севастьянов «Союз-9» космик кемасидан ўз ватандошларига қуйидаги радиограммани йўлладилар:

Азиз ўртоқлар!

Бугун, 14 июнда барча совет кишилари мамлакатимиз давлат ҳокимиятининг олий органига депутатлар сайламоқдалар. Биз, «Союз-9» космик кемаси экипажининг аъзолари коинот кенгликларида туриб, юксак гражданлик бурчимизни сезган ҳолда, Ватанимизнинг энг яхши ўғил ва қизлари учун, коммунистлар билан партиясизлар бузилмас блокининг номзодлари учун овоз бераётган барча сайловчиларнинг овозига қўшиламиз. Бутун совет халқи каби биз ҳам шу тантанали кунда социалистик Ватанимизнинг янада равнақи учун, жонажон Коммунистик партия учун, коммунизм иши учун овоз берамиз.

«Союз-9» кемасининг командири А. Г. НИКОЛАЕВ,
«Союз-9» кемасининг борт инженери В. И. СЕВАСТЬЯНОВ.

ВАЪДАГА ВАФОДОРЛАР

Муллатўйчи Тошмуҳамедов номидаги грампластинка заводининг ишчилари май ойининг ўрталарида янги ярим йиллик топшириқни 14 июнгача адо этиш ташаббуси билан чиқишган эди.

Сўзи билан иши бир бўлган корхона меҳнатчилари ишни меъёрида ташкил этиб, ишлаб чиқаришда қувончли ютуқларни қўлга киритдилар. Улар 9 июнь куни олти ойлик топшириқ шараф билан адо этилганлиги ҳақидаги галаба рапортига имзо чекдилар. Савдо ташкилотларига шу давр ичида икки миллион бир юз етмиш беш минг сўмлик грампластинкалар етказиб берилди.

БАХТИЁР ЗАМОНДА

Бахтиёр замонда яшаяпмиз, турмушимиз тобора фаровонлашиб бормоқда. Кеча катта шодиёна — СССР Олий Советига сайловлар куни умумхалқ тантанасида кўпчилик қатори мен ҳам ўз гражданлик бурчимни шараф билан адо этдим. Биз кексаларга нисбатан ҳурмат-иззатни айтмайсизми? Ҳар бир қадамда чеҳраларида табассум балқиб турган ёшлар хизматингизда.

Мен 82 ёшга кирганман. Невара-чевара, эварали пиру-бадавлат, қарияман. Ҳозирги кунда бизлар учун ҳамма нарса муҳайё этилган. Совет ҳокимияти ўрнатилмасдан аввал, биз хотин-қизлар сайлаш, нималигини билмас эдик.

Меҳнаткашларимизнинг фаровон ҳаёти йўлида сидқидилдан хизмат қилиб келаётган барча депутатлар қатори, кеча мамлакатимиз Олий органига сайланган муносиб фарзандларимиз учун якдиллик билан овоз беракнмиз, уларнинг ишончни оқлашларига чин дилдан ишондим.

Ф. ОБИДОВА,
Киров райони, Бодомзор кўча, 47-уйда яшовчи кекса сайловчи.

БАХТ ВА БАХТИЁРЛИК УЧУН

ЭРТА тонгда олмазорликлар карнай-сурнайларнинг шўх, ўйноқи, дилга қувонч бағишловчи садолари билан уйғонишди.

Тўй, байрамлардагидек безатилган В. И. Ленин номидаги қизлар педагогика билим юртининг улкан ҳовлисида ўзгача файз, латофат, гўзаллик ҳукмрон. Катта дарбозанинг пештоқига: «Хуш келибсиз, азиз сайловчилар!»—деб ёзилган. Қўлларига қизил боғич боғлаган лобар навбатчи қизлар бу ерга келувчи сайловчиларни самимий қаршилаб, кутиб оладилар.

— Ассалому алайкум.

— Воалайкум ассалом, раҳмат оппоқ қизларим!

Бу нуроний кекса отахон ҳаммага таниш, ҳамма учун қадрли падар.

...1966 йилнинг 26 апрель тонг отари...

Табиий офат — зилзиладан Олмазор маҳалласи ҳам каттагина зарар кўрди. Кўпгина иморатларга путур етди. Таълим-тарбия ўчоғи бўлган мазкур билим юртининг ўқув корпуслари, ётоқхоналари шикастланди. Шунда, Олмазор маҳалла меҳнаткашлари яктан бўлиб, аҳиллик билан қийинчиликларни бартараф этишга киришдилар. Сўз юритаётганимиз — мўътабар падар Қурбон ота билим юртига келиб, директор ҳузурига кирдилар ва бундай дедилар:

— Менинг ҳовлим каттагина, хоналар ҳам кўп керак бўлиб қолар деб, куч-қувват борида қуриб қўйган эдик. Бош устига, уйимизнинг тўри бўлгуси муаллима қизларимники...

Ота шундай деб, бошларини қуйи солиб ўтирдилар. Директор Меҳрихон опа Шарипова ҳузурида файз тўкиб ўтирган бу олий ҳиммат отага нима дейишни, қандай миннатдорчилик изҳор этишни билмас эдик...

ЮЗ НАФАРДАН ортиқ қиз Қурбон ота оиласининг аъзоси бўлиб қолди. Пахта йиғим-терими пайтларида эса, Қурбон ота ўзлари бош бўлиб, қизлари билан далага чиқиб кетдилар ва яна бирга қайтиб келдилар. Биргина бу эмас, кунда ёҳуд кун ора билим юртида бўлиб, қизларнинг ўқишларидан хабар олар, ўқитувчилар билан суҳбатлашар ва қандай шароит яратиб бериш зарурлиги ҳақида маслаҳатлашар эдилар...

Мана, қизлар ўқишларини битиришиб, республикамизнинг турли жойларига ишга жўнаб кетишди, лекин ота-болалик муносабатлари заррача бўшашгани йўқ: хат-хабар, борди-келди...

Соат олти. 3|57сайлов участкасининг раиси Қаҳҳор Абдураҳмонов қисқача кириш сўзи билан сайловларнинг бошланганлигини эълон қилиб, биринчи сўзни энг кекса отахон, шахсий пенсионер Қурбон ота Бекмуҳамедовга берди.

Отахоннинг партия ва ҳукуматимизнинг халққа ғамхўрлиги ҳақидаги самимий сўзлари бу ерга келган сайловчиларда чуқур таассурот қолдирди.

Кейин энг ёш сайловчи, шу билим юртининг 3-курс ўқувчиси Салимахон Холиқова гапирди.

— Мен,— деди у ҳаяжонланиб сайловчиларга, — халқимизнинг энг асл фарзандлари Николай Семёнович Патоличев билан Каримжон Муслимов номзодлари учун якдиллик билан овоз беришларингизни сўрайман.

Шу билан бирга, 76-мактабнинг директори Шокир Латипович Бакиров бошчилигидаги ишчан агитатор-педагоглар, Олмазор маҳалла комитетининг раиси Абдулҳай Нурмуҳамедов раҳбарлигидаги активлар ҳам сайловчиларга намунали хизмат қилишди. Шунинг учун, 2358 нафар сайловчи сайловларга ўз вақтида уюшқоқлик билан қатнашиб, коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун якдиллик билан овоз беришди.

ОКТЯБРЬ районидаги янги билим ва тарбия бўстони — Қорақамиш массивида қад кўтарган 133-ўрта мактаб биносида жойлашган 34|78-сайлов участкасида ҳам сайловлар ўзига хос файз билан ўтди.

Бир вақтлар қамишқиёқ босиб, зах-ботқоқдангина иборат бўлган ташландиқ жойда эндиликда гўзал ҳаёт барқ урмоқда. Ота-боболаримиз илгари ҳатто кундузи ҳам бу жойлардан ҳадиксираб ўтишган. Ёввойи тўнғиз дейсизми, чия бўри дейсизми, кўлвор илон дейсизми... ҳаммасидан бўлган.

Мана, эндиликда ажойиб, шинам бир шаҳарча бунёд этишди қўли гул қурувчиларимиз. Кўп қаватли уйлар савлат тўкиб турибди. Жумладан, Охунбобоев номли маҳалла меҳнаткашлари ҳам янги, ёруғ, кўп хонали иморатларда истиқомат қилишади. Эҳ-ҳе... буларнинг ҳаммаси ҳақида ёзиб тугатиб бўлармиди?! 3433 сайловчининг шунча қувончи, қалб сўзлари бор!

Сайлов участкасининг раиси Ўктам Муродов сайловчиларни қутлуғ айём билан самимий табриклагач, кекса сайловчи 1874 йилда туғилган, шахсий пенсионер Йўлдош ота Абдукаримовга сўз беради. Отахон сайловчиларга бундай деди:

— Ассалому алайкум, муҳтарам жамоа. Хуш келибсизлар! Менинг салкам юз ёшим бор. Ана шу узоқ умримда кўп замонни, қачадан-қанча ҳокиму-ҳукмдорни кўрдим. Лекин Шўролар ҳукуматидек адолатли, одампарвар, халқ ҳукуматини кўрган эмасман. Ахир, мана шу Қорақамишни олинг. Бу мактаб-у, боғча-лар, бу магазин-у боғ-роғлар! Мен гоҳида ўйланиб, бу ўнгимми ё тушимми деймаи! Баракa топсин ҳукуматимиз! Партиямиз яшасин!

Отахоннинг самимий, содда, таъсирли гапларида, юрак сўзларида олам-олам миннатдорчилик, ҳаётдан мамнунлик ҳисси жўш урар эди.

Шундан кейин, бу йил 10-синфни битириб, мустақил ҳаётга парвоз этиш арафасида турган Дилбархон Ғуломовага сўз берилди. У бундай деди:

— Ўтмишда хотин-қизларнинг ҳуқуқсиз, ҳимоясиз бўлганликларини мен китоблардан ўқиб билганман. Онажон ва опажонларимизнинг ҳасрат-армон билан ўтганликлари биз ёшларга аён. Мана биз, ўн саккиз қиз, бу йил 10-синфни битириб, ҳаётга йўлланма оламиз. Мен ва дугоналарим келгусида ўқиб-ишлаб, жонажон Ватанимизга хизмат қиламиз.

ҲАҚИҚАТАН ҳам, 14 июнь тонг саҳардан сайловчилар хизматига шайланган мактаб ўқитувчи агитаторларидан Н. Қамариддинов, М. Ерматова, С. Йўлдошева, Т. Полозова, Т. Спинова, И. Муҳавваров ўртоқлар ҳар бир сайловчининг рўйхатдан ўтишида, овоз беришни уюштиришда жонбозлик кўрсатишди.

САЙЛОВ куни тўкин нознеъматли буфет ишлади. Мактаб бадиий ҳаваскорлари концерт қўйиб беришди. Юриб келиши қийин бўлган кексалар ва соғлиги яхши бўлмаган сайловчилар учун машина ташкил этилди, баъзиларининг уйларига агитаторлар сайлов қутиси ва бюллетенларни олиб бориб, овоз бериш имкониятини яратдилар.

Сайловларнинг бундай уюшқоқлик ва ҳамжиҳатлик билан ўтганлиги меҳнаткашлар сиёсий активлигининг нақадар ўсганлигидан далолат бериб турибди.

У. САЛОҲИДДИНОВ,
У. ЮСУПОВ.

РЕПОРТАЖ

Чилонзор районидаги 3|57 сайлов участкаси эрта тонгдан сайловчилар билан гавжум бўлди. Бу ерда СССР Олий Советига бўлган сайловлар баланд кўтаринки руҳ билан ўтди.

СУРАТДА: кекса сайловчи Қурбон ота Бекмуҳамедов.

И. Шоинноғомов фотоси.

Эрта тонгданоқ 22|22-сайлов участкаси сайловчилар билан гавжум бўлди. Улар бугунги байрамга фарзандларини ҳам олиб келишди.

СССР Олий Советига бўлган сайловларда шаҳримизнинг ўн мингларча ёш гражданлари фаол қатнашиб биринчи марта ўз овозларини коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун бердилар.

СУРАТДА: биринчи марта сайловга қатнашиб овоз берган ёш сайловчилар.

ССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВ ЎТКАЗГАН МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

14 июнда саккизинчи чақириқ СССР Олий Советига сайлов бўйича Марказий сайлов комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда мамлакатда овоз беришнинг бориши тўғрисида Марказий сайлов комиссиясининг раиси В. В. Ермиловнинг ахбороти тингланди.

СССР Олий Советига сайлов Совет Иттифоқининг бутун территориясида маҳаллий вақт билан эрталаб соат 6 да бошланди. 14 июнь кундуз соат 12 гача сайловчиларнинг 84,33 проценти, кечқурун соат 6 гача эса, сайловчиларнинг 98,99 проценти сайлов участкаларига келди.

СССР Олий Советига сайлов ҳамма жойда сайловчиларнинг юксак сиёсий активлиги ва уюшқоқлиги вазиятида ўтди.

(ТАСС).

САЙЛОВЧИЛАР ҲУЗУРИДА КОНЦЕРТ

Охунбобоев номли шаҳар маданият уйи ҳаваскорлари СССР Олий Советига сайловлар кунини пухта тайёргарлик билан кутиб олдилар.

Кеча ҳаваскорларнинг икки бригадаси бир қанча сайлов участкаларида концерт қўйиб берди. З. Ҳусниддинов бошлиқ ҳаваскорлар группаси Собир Раҳимов кўчаси бўйлаб 1|45, 2|46, 3|47, 4|48 сайлов участкаларида, «Янги ҳаёт» маҳалласи клубида, Ж. Зокирова ва А. Дадахўжаев бошлиқ ҳаваскорлар группаси эса Ҳамза, Қорасарой, Чувалачи кўчалари, Гуручариқ, Фрунзе маҳаллаларидаги ўн беш сайлов участкасида дилрабо рақс ва қўшиқлар билан сайловчиларни мамнун этди.

АЙНИ МУДДАО

Кеча «Ташлимводторг» коллективи сайловчиларга яхши хизмат қилди. Шаҳардаги 77 участка лимонад сув ва Тошкент суви билан таъминланди. Аҳоли, айниқса, гавжум бўлган жойларда квас сотилди. Ҳар куни 25—28 цистерна квас сарфланаётган бўлса, кеча 30 цистернадан зиёд квас ишлатилди. 40 тонна ҳар хил турдаги мороженое сотилди. Байрам куни қилинган бундай хизмат айни муддао бўлди.

Ғолибларга мукофот

«Главташкентстрой», қурилиш ходимлари касаба союзи область комитетининг президиуми ва ВОИР область Советининг президиуми В. И. Ленин туғилган кунининг юз йиллиги шарафига ўтказилган кўрик-конкурс натижаларини қараб чиқиб, рационализаторлик ишини намунали йўлга қўйгани ҳамда энг яхши рационализаторлик таклифлари учун «Главташкентстрой» ташкилот ва корхоналарини мукофотлади.

Кўрик-конкурсда мингга яқин рационализатор ҳамда ишлаб чиқариш наваторлари қатнашди. Ҳаммаси бўлиб 1.057 рационализаторлик таклифи тушди. Ундан етти юз тўқсон тўққиз таклиф ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бу таклифлардан олинган умумий фойда 3.696 минг сўмга тенгдир.

Биринчи мукофот 3-қурилиш тресті коллективига, иккинчи мукофот 11-«Висотстрой» трестига, учинчи мукофот Тошкентдаги 1-уйсозлик комбинатига берилди. Саноат корхоналари бошқармаси ва «Таштрансспецстрой» трестида рационализаторлик иши нисбатан анча яхши йўлга қўйилганлиги қайд этиб ўтилди.

✦ ФУТБОЛ

«АЦТЕКА»даги МУВАФФАҚИЯТСИЗЛИК

Кеча, Тошкентда тун яримдан ўтганда, Мексикада футбол бўйича жаҳон чемпионатининг чорак финал матчлари бўлди. Бу учрашувда СССР терма командасининг футболчилари муваффақиятсизликка учради. Футболчиларимиз «Ацтека» стадионида Уругвай командаси билан учрашар экан, қўшимча берилган вақт тугашига бир неча минут қолганда, рақибларимиз дарвозага ягона гол урди. Бу эса Уругвай терма командасининг ярим финалга чиқишига имкон берди.

1966 йил жаҳон чемпионлари бўлмиш инглиз командаси ҳам биринчилик учун курашишдан маҳрум бўлди. Улар чорак финал матчида ГФР футболчиларига 2:3 ҳисоби билан ютқазишди. Шуниси қизиқки, иккинчи таймга қадар инглиз спортчилари 2:0 ҳисоби билан олдинда боришаётган эди. Иккинчи тайм тамомланиши олдидан ГФР терма командаси натижани тенглаштирди. Қўшимча ўттиз минутда эса олдинга чиқди.

Ярим финалда ГФР футболчилари Италия терма командаси билан учрашади. Италия футболчилари мексикаликлар билан бўлган учрашувда 4:1 ҳисоби билан ғолиб чиқди.

Иккинчи ярим финалда эса Уругвай футболчилари Перу футболчилари устидан 4:2 ҳисоби билан ғалаба қозонган Бразилия футболчилари билан учрашади.

● Тошкент Давлат медицина институтининг 50 йиллиги олдидан

НАВҚИРОН СОҲА ИСТИҚБОЛИ

Тошкент Давлат медицина институти шаҳримиз аҳолисигагина эмас, республикамиз меҳнаткашларига ҳам яқиндан таниш, қадрдон бўлиб қолган. Сабаби, институтнинг малакали ходимлари ёшларга дарс бериб гина қолмай, жойларга бориб суҳбатлар уюштириб турадилар.

Инсон ҳаёти таҳлика остида қолгудай бўлса олис-яқин демай ёрдамга шайланган медикларимиз эл ҳурматини қозонишган.

Медицина тажрибасида кашф этилаётган энг янги даволаш методлари билан қуролланган медикларимиз, азалдан давосиз дард, деб ҳисобланган энг ашаддий касалликларга қарши даво топишда ажойиб ихтиролар қилишяпти.

Инсон соғлиғининг посбонлари, ажойиб шифокорлар сафи йил сайин кўпайиб, даволаш соҳалари кенгайиб боряпти. Институт қошида янги-янги бўлимлар очилиб, камол топяпти...

Шундай ёш соҳалардан бири стоматологиядир. Мухбиримиз стоматология факультетининг декани, профессор Н. К. АҲМЕДОВ билан учрашди. Қуйида сиз шу суҳбатнинг қисқача мазмуни билан танишасиз.

— Стоматология факультети қачон очилган ва унинг ишлари асосан нималардан иборат? Йиллар давомида қандай муваффақиятларга эришилди?

— Стоматология факультети СССР Министрлар Совети қарорига биноан Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министрлиги томонидан 1954 йили ташкил этилди.

Янги соҳани студентлар билан таъминлаб оёққа турғазиш осон бўлмади, албатта. Бу борада катта ишлар қилинган. Республикамизда хизмат кўрсатган врач, доцент В. М. Парадоксов, собиқ соғлиқни сақлаш министри, доцент Р. С. Соатов, Тошкент Давлат медицина институтининг собиқ директори, доцент А. Ғ. Ғуломов каби кўпгина кишилар жонкуярлик қилишди. Ўша йили факультетга 113 студент қабул қилинган бўлса, кейинчалик улар сони йил сайин ортиб борди. 10 йилдан сўнг факультетда 350 талаба билим ола бошлади.

Факультет очилган йили фақат 30 ўринли стоматология хирургияси бўлимигина мавжуд эди. Факультетда алоҳида деканат, кафедра деган гап йўқ эди. Стоматология факультетига тааллуқли масалалар даволаш факультети деканати орқали ҳал этиларди.

1956—1957 йилга бориб ҳаёт тақозоси билан стоматология факультети кенгайди. Студентларга хирургия, ортопедия, терапевтлик каби маълум соҳалар бўйича таълим берила бошланди. Шундан сўнг бу факультетнинг ўзига алоҳида деканат ташкил этиш зарурати туғилди. Ҳар бир соҳанинг кафедраси тузилди.

1958 йилда терапия ва ортопедия стоматологияси кафедраларининг ишлари яна ҳам яхшиланди. Негаки, бу соҳалар учун алоҳида қулайликлар яратилди. Махсус ёруғликлар билан ёритилган, керакли асбоб-ускуналар билан жиҳозланган янги бино ажратилди. Энди бу ерда кўргазмали қуролларга асосланиб, сифатли дарс ўтиш билан бирга, илмий-тадқиқот ишларини ҳам бемалол олиб бориш имконияти туғилди.

Стоматология факультетига ўқишга кирувчилар сони кўпайиб борганн учун мавжуд ўқув базаси торлик қила бошлади. 1965 йили 50 ўринли ва 50 курсили янги база, 4-стоматология клиникаси очилди. Кейинчалик тез ёрдам клиник касалхонаси ҳам стоматология факультетига бириктирилди.

Студентлар сони кўпайгани сари стоматолог врачлар, илмий-педагогик кадрлар сони ҳам кўпая борди.

1956 йили бу факультетда ҳаммаси бўлиб 9 педагог ишлаган бўлса, ўн йилдан сўнг 44 педагог ишлай бошлади. Ҳозирги кунда салкам 60 педагог ишлаб турибди. Илмий тадқиқот ишлари ҳам кенг кўламда ривожланди. Аввалги йилларн стоматология соҳасида бир-икки киши кандидатлик диссертациясини ёқлаб келган бўлса, 1968 йили Т. Н. Файзуллаев, Ф. И. Ирисмуҳамедов, С. А. Зуфаров, С. У. Бўрихоновага ўхшаш ўнлаб педагоглар кандидатлик диссертациясини муваффақиятли ёқлади. Бошқалар қатори маҳаллий миллат қиз-йигитлари ҳам стоматология соҳасида етук мутахассис бўлиши нақадар қувонарли ҳоллигини айтиб ўтиришнинг ҳожати ҳам йўқ.

Ҳозир стоматология факультетининг кафедраларида медицина фанлари кандидатларидан 20 киши, шу жумладан 9 доцент ишлаб турибди. Улардан 10 мутахассис стоматология факультетида тарбия олган. Л. Е. Фролова, А. Т. Бусигинлар эса докторлик диссертациясини ёқлаб, профессор деган юксак унвонни олишга муваффақ бўлишди.

Яна қанчадан-қанча кадрлар кандидатлик диссертациясини ёқлаш арафасида туришибди. Стоматология факультетидаги бу илмий ишлар стоматология бўйича Марказий илмий-тадқиқот институти билан ҳамжиҳатликда олиб борилмоқда.

Стоматология факультети равнақ йўлида; факультетнинг профессор ва ўқитувчилар состави беморларни даволаш, студент ёшларга билим бериш илмий, оммавий - ташкилий масалаларда илҳом билан ишлашмоқда. Оғиз бўшлиғи, тиш ва милк касалликлари тўғрисида доцент М. М. Мирёқубов, Т. Н. Файзуллаев, Ю. Х. Юнусов, каби кўпгина стоматологларнинг китоблари, илмий-оммавий брошюралари, дарсликлар нашр этилди. Бу стоматология факультети коллективининг муҳим ютуқларидир.

Ўзбекистон медицинасининг энг навқирон соҳасида қисқа муддат ичида кўпгина ютуқлар қўлга киритилди. Стоматологлар бу билан қаноатланиб қолишгани йўқ; улар ўз соҳаларини тобора чуқуррок, атрофлича ўзлаштиришга, касалликнинг туб сабаблари нималигини аниқлашга, унинг олдини олиш чораларини кўриш, у билан кескин курашишга бел боғлашган.

ЎРТА ОСИЁ РАЙОНЛАРИ УЧУН

Тошкент зонал экспериментал лойиҳалаш илмий-текшириш институтининг ходимлари Ўрта Осиё республикаларининг районлари шароитига мосланган ҳар хил жамоат бинолари лойиҳасини тайёрлаб бермоқда. Яқинда бу коллектив минг ўқувчига мўлжалланган типовой ўрта мактаб лойиҳасини тайёрлади.

Архитекторлар Н. А. Зинина ва П. И. Блюм, инженер А. П. Афанасьев ҳамкорлигида тузилган мактаб лойиҳасида Ўрта Осиёнинг иқлим шароитлари ҳисобига олинган. Шунингдек, мактаб қошида спорт майдончаси, ҳовуз, биологик кузатишлар ўтказадиган участка ҳамда бошқа қулайликлар бўлиши кўзда тутилган. Яхши жиҳозланган кабинетларда ўқувчилар ўз назарий билимларини мустаҳкамлаш учун амалий машғулотлар ўтказишади.

ПЕШҚАДАМ КОЛЛЕКТИВ

Захар Мурсалимов бошқараётган участка коллективи фақат 52-қурилиш бошқармасида эмас, балки 9-трестда ҳам мақтов билан тилга олинади. Кичик ва аҳил коллектив планни бажармаган бирор ой ёки квартал йўқ.

Участка июль ойи ҳисобига ишлаётганига бир ҳафтадан кўпроқ вақт ўтди. Қурувчилар обиҳавонинг иссиқлигига қарамасдан кундалик нормаларини ортиғи билан бажаришмоқда. Социалистик мусобақада электр пайвандчи Дамир Шайдулин, ғишт терувчи Қобил Алимов, Олтой Сейдкиреев, бетончи Лина Остапина каби пешқадам ишчилар намуна бўлишмоқда.

Пиллакашлик фабрикасининг йигирув цехи кундалик топшириғини ҳамиша ортиғи билан бажаради. Суратда: (чапдан) цехнинг пешқадам ишчиларидан Шоҳида Узоқова, Озода Соҳибова ва Мўътабар Турсунова.

И. Шонноғомов ва М. Нуриддинов фотоси.

САМАРАДОРЛИК МАНБАИ

Янги техникани жорий қилиш ишлаб чиқаришни янада такомиллаштириш йўли билан кўп меҳнат талаб қиладиган ва ёрдамчи ишларни механизациялаштириш ҳар бир ишлаб чиқариш корхонасидаги асосий масалалардан ҳисобланади. Бу вазифаларнинг муваффақиятли бажарилиши мавжуд ишлаб чиқариш майдони ва асбоб-ускуналар ёрдамида тайёрланадиган маҳсулот ҳажмини, олинадиган фойдани янада оширади.

Масалан, Тошкент тракторсозлик заводини олиб кўрайлик. Заводда ҳар бир янгиликни ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиш ва унинг афзалликларидан ҳар тарафлама кенг фойдаланиш учун курашилмоқда. Завод коллективи янги техникани ишлаб чиқаришга жорий қилиш бўйича 1969 йилга планлаштирилган 18 та тадбирни

Янги техника — ишлаб чиқаришга

амалга оширди. Натижада ўтган йили 144 минг сўмдан зиёд иқтисодий фойда кўрилди. Янги техника жорий қилиш плани бўйича улкан ишлар амалга оширилди. 1969 йили 125 метр узунликда трактор йиғув конвейери, 75 метр узунликда тракторларни мойлаш ва қуритиш камералари ва бошқа кўп меҳнат сарфланадиган ишлар автоматлаштирилди ва механизациялаштирилди.

Бу ишларнинг амалга оширилиши билан завод ишлаб чиқаришини механизациялаштириш даражаси 74,8 процентга кўтарилди, меҳнат унумдорлиги эса 1968 йилдагига қараганда 4,8 процент ортди.

Янги техникаларни жорий қилиш натижасида «2ПТС-4-793» маркали трактор прицепини ишлаб чиқаришга сарфланадиган меҳнат 3,31 процент, автомобиль ярим прицепларини ишлаб чиқаришга сарфланадиган меҳнат 15,6 процент камайди.

Шулар билан бир қаторда, 1969 йили корхона бўйича механизациялашган штамп склади қурилиб ишга туширилди ва еттинчи цехнинг бир қанча участкаларида деталлар тайёрлаш ишлари механизациялаштирилди.

Иқтисодий ислоҳот натижасида ишлаб чиқаришни ривожлантириш фондлари ташкил топди. Бу фондлардан ўринли фойдаланиш янги техникаларни жорий этиш масалаларини муваффақиятли ҳал этишнинг гарови бўляпти. Биргина 1969 йили корхонани янги техника билан қуроллантириш, ишлаб чиқаришни ва юк ортиш-туширишни автоматлаштириш, уни такомиллаштириш, транспорт хўжалигини кенгайтириш ва бошқа тадбирларга 359 минг сўмдан ортиқ маблағ сарфланди.

Б. УМАРОВ,
иқтисодчи.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

БАР. Миср халқи ўз мамлакатини Исроил босқинчиларидан озод қилиш учун қатъий бел боғлаган.

Суратда: пиёда қисмлардан бирининг жангчилари ҳарбий манёвр пайтида.

В. И. ЛЕНИНГА БАҒИШЛАНАДИ

ВАРШАВА, Бу ерда «Ленин бизнинг орамизда» мавзуидаги виставка очилди. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига болалар ва ёшлар умум Польша бадиий конкурсига юборган энг яхши асарлар виставканинг экспозициясига қўйилган. Умуман олганда конкурсга 3 мингдан ортиқ расм, сурат, плакат, скульптура, медаль ва бошқалар юборилган эди.

ЛОНДОН. Лондондаги «Лоуренс энд уишарт» нашриёти Н. К. Крупскаянинг В. И. Ленин тўғрисидаги хотираларини кўп нусхада босиб чиқарди.

БАЙРУТ, Бу ердаги адабий-сиёсий «Аттарик» журнали редакцияси тайёрлаган «Ленин, ленинизм ва воқелигимиз» деган китоб босилиб чиқди. Китобга ленинизм мероси ва ҳозирги халқаро аҳвол масалалари билан шуғулланиш билан араблар шарқида машҳур бўлган бир қанча муаллифларнинг мақолалари киритилган. (ТАСС).

САНОАТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙЎЛИДА

ДАКАР. Сенегал дарёси ҳавзаси ташкилотига аъзо бўлган мамлакатлар (унга Гвинея, Мали, Мавритания ва Сенегал киради) планлаштириш ва саноат министрларининг бу ерда тугаган конференциясида Сенегал дарёси ҳавзасидаги мамлакатларни саноат жиҳатидан янада ривожлантириш юзасидан кўриладиган бир қанча чоралар маъқулланди.

Планга мувофиқ, Гвинея ўзининг асосий куч-қувватларини қоғоз саноатини ривожлантиришга, Сенегал — нефть химияси саноатига, Мали билан Мавритания эса металлургияга қаратади. Бундан ташқари, Гвинеяда автомобиль шиналари, Малида азот маҳсулотлари, Мавританияда мис ва Сенегалда дори-дармон ишлаб чиқариш ҳам кўзда тутилади. (ТАСС).

БИРЛИК — ЭНГ МУҲИМ ЗАРУРАТ

БОНН, Герман Коммунистик партияси раисининг ўринбосари Герберт Мис ишчилар синфининг ҳаракат бирлигини, коммунистлар билан социал-демократларнинг биргаликда ҳаракат қилишини ёқлаб чиқди.

У «Унзере цайт» газетасида босилган мақоласида қуйидагиларни ёзади: монополистик капитал тобора ҳаддидан ошиб бормоқда, христиан-демократик союз-христиан социал союз партиясининг, реваншистлар «союзлари» ва национал демократик партия деган янги нацистлар партиясининг ҳаракатлари тобора кўпроқ агрессив тус олмоқда. Реакция кучлари сиёсий кучлар нисбатини ўз фойдасига ўзгартириш мақсадида ҳужумга ўтмоқда.

Г. Мис ҳушёр бўлиб туришга чақириб, «демократик тараққиёт сиёсати йўлида ҳужумкор кураш олиб бориш» зарурлиги тўғрисида ёзади.

Герман Компартияси ишчилар синфи манфаатлари ва демократик тараққиётни ҳимоя қилмоқда, деб таъкидлайди Мис. У — синфий кураш партиясидир, тинчлик, демократия ва социализм партиясидир.

Шу муносабат билан Герман Коммунистик партияси ГФРнинг сиёсий ва ижтимоий ҳаётида тобора катта омил бўлиб қолаётганлиги мақолада таъкидлаб ўтилади. (ТАСС).

СОВЕТ-ЖАЗОИР ҲАМКОРЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

ЖАЗОИР. Совет Иттифоқининг Жазоир Халқ Демократик Республикасига 15 та пармалаш установкаси етказиб бериши тўғрисида Жазоир миллий нефть компанияси «Сонатрак» билан совет ташқи савдо бирлашмаси «Техноэкспорт» ўртасида тузилган битим бу ерда имзоланди. Совет Мутахассислари Жазоирга бориб, янги пармалаш установкаларини ишга туширадилар ва бу установкаларда ишлаш учун маҳаллий кадрлар тайёрлайдилар.

Ҳозирги вақтда Саҳройи Кабирда 7 та совет пармалаш установкаси ишлаб турибди. (ТАСС).

ЎЧ ОЛИНДИ

НЬЮ-ЙОРК. АҚШнинг Вьетнамдаги жиноий урушига қарши чиқаётганларнинг яна бир группасидан ўч олинди. Бултур баҳорда урушга қарши намойишда қатнашганлардан ўн кишини Чикагодаги суд турли муддатлар билан қамоққа ҳукм қилди. Булардан уч киши 10 йил қамоққа, 7 киши беш йил қамоққа ҳукм қилинди. Улар армияга солдат олувчи комиссия участкаларидан бирига 1969 йил 25 майда кириб ва Вьетнамдаги урушга қарши норозилик билдириб армияга чақирилувчиларнинг карточкаларини ёндириб ташлаганликлари учун суд томонидан ҳукм қилиндилар. (ТАСС).

ҲИНДИСТОН. Шарқий Бенгалия пойтахти Калькуттада В. И. Ленин ёдгорлиги очилишига бағишланган тантана.

КАМЕРА ПРЕСС—ТАСС фотоси.

ЁРЛИҚ АСРАШГА ТОПШИРИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, Ҳарбий жиноятларга ва инсониятга қарши қилинган жиноятларга нисбатан жазо муддати ўтганлик тўғрисидаги қонунни қўлламаслик ҳақидаги халқаро конвенция ратификация қилинганлиги тўғрисидаги ёрлиқни дунёдаги давлатлар орасида тўққизинчи бўлиб Югославия асраш учун БМТга топширди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош ассамблеяси 1968 йил 26 ноябрда қабул қилган конвенцияни ҳозиргача Болгария, Белоруссия, Венгрия, Монголия, Польша, Румыния, Украина ва Совет Иттифоқи ратификация қилди. Ўнинчи давлат ратификация ёрлиғини асраш БМТга топширилгандан кейин орадан 90 кун ўтгач, конвенция кучга киради. (ТАСС).

МУВАФФАҚИЯТЛИ ҲУЖУМ

ХАНОЙ. Вьетнам информацион агентлиги Каосан патет-Лао агентлигининг маълумотларига асосланиб, қуйидагиларни билдиради: Лаоснинг ватанпарвар кучлари, 9 июнга ўтар кечаси вилоят маркази Сараванни (Жанубий Лаос) ишғол қилдилар. Жанг вақтида душманнинг 500 дан ортиқ солдат ва офицери сафдан чиқарилди, Американинг икки самолёти уриб туширилди, кўп миқдорда қурол яроғ ҳамда ҳарбий анжомлар ўлжа қилинди. (ТАСС).

ҲАРАКАТ БИРЛИГИ УЧУН

БОНН. Шимолий рейн — Вестфалия ўлкасидаги олий ўқув юртлари студентларининг социал-демократик союзи янги фашистларнинг национал-демократик партиясига ва йирик капитал партияси бўлмиш ХДС—ХСС партиясига қарши курашда социал-демократлар, коммунистлар ва касаба союз аъзоларининг биргалашиб ҳаракат қилишга даъват этди. Ландтаг (Парламент)га ўтказиладиган сайлов муносабати билан Германия социал демократик партиясининг ана шу студентлар ташкилоти ўз даъватини эълон қилди. Германия социал демократик партиясининг раҳбарлари ана шундай ҳаракат бирлиги ўрнатилишига қарши чиқмоқдалар. Бундай бирликнинг бўлмаслиги, деб таъкидланади студентлар союзининг баёнотида, янги фашистларга ва уларнинг ХДС—ХСС партиясидаги иттифоқчиларгагина фойдалидир.

УРУШГА ҚАРШИ НАМОЙИШ

НЬЮ-ЙОРК. Принстон университетида дипломлар топшириш маросими урушга қарши намойишга айланиб кетди. Студентлар университетнинг анъанавий кийимларини киймай бу маросимга келишди. Улар Ҳинди-Хитойдаги уруш ҳаракатлари тўхтатилсин ва Американинг ҳамма қўшинлари Ҳинди-Хитойдан олиб чиқиб кетилсин, деб талаб қилдилар.

Негрлар ҳаракатининг марҳум раҳбари Мартин Лютер Кингнинг рафиқаси Коррета Кинг маросимда ҳозир бўлган эди. Американикларнинг тинчлик ва негр аҳолисига тенг ҳуқуқ бериш йўлидаги курашига қўшган ҳиссалари учун Коррета Кингга ва машҳур ашулачи Боб Диланга Пристон университетининг фахрий дипломлари топширилди.

БОЛАЛАР ЎҚИШДАН МАҲРУМ

САН-ХОСЕ. Никарагуа болаларидан 250 минг киши бу йил мактабларга қатнай олмайди. Мактаб ва ўқув биноларининг етишмаётганлиги, шунингдек давлатнинг маориф эҳтиёжларига жуда кам маблағ ажратаётганлиги сабабли шундай аҳвол рўй берди. Шу йилнинг ўзидагина маориф эҳтиёжларига ажратилган маблағлар 12 миллион корд қисқартирилди. Мактаблар учун жуда зарур бўлган пул маблағлари Никарагуа армияси ва миллий гвардиясини таъминлаш учун топширилди. (ТАСС).

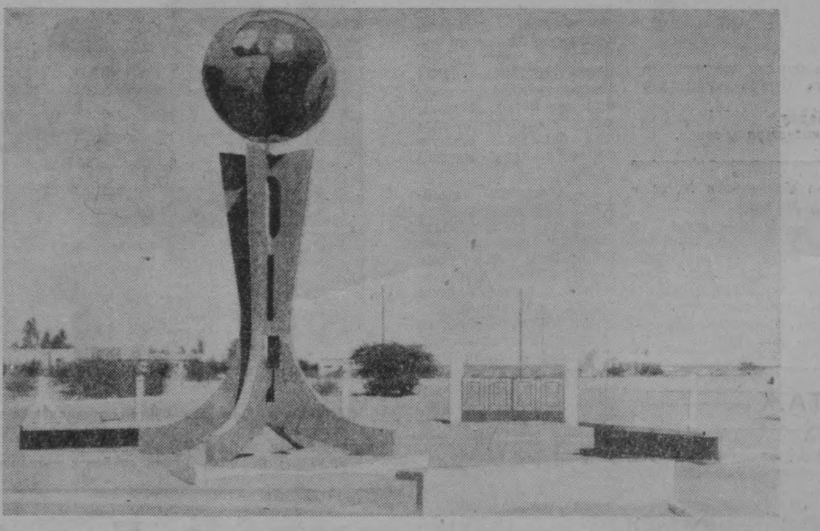

Мавританиянинг пойтахти Нуакшот—Африка қитъасидаги энг ёш шаҳар. Яқин келажакда шаҳар реконструкция қилинади. Бундан ташқари пойтахт территориясини кенгайтириш ва кўкаламзорлаштириш бош планида ҳозирги замон денгиз портини қуриш кўзда тутилган.

Суратда: Халқаро меҳнатни ташкил қилиш ташкилотининг 50 йиллиги шарафига шаҳар майдонларидан бирида ўрнатилган архитектура ёдгорлиги. В. Надирян фотоси.

САЙГОНДА НОТИНЧ АҲВОЛ

Нью-Йорк. Ассошиэйтед пресс агентлигининг мухбири Жанубий Вьетнамдан хабар беради: анкуанг мазҳабига мансуб бўлган будда руҳонийси сайгон маъмуриятининг ҳозирги сиёсатига қарши норозилик билдириб, Сайгонда ўзини ёндириб юборди. Бундан бир ҳафта илгари ёш буддачи руҳоний аёл денгиз соҳилидаги Фанранг шаҳрида худди шундай сабаблар билан ўзини ёндирган эди.

Америка мухбири қуйидагиларни ёзади: буддачилар ва олий ўқув юртлари студентларининг Жанубий Вьетнам маъмурларига қарши ҳаракатлари муносабати билан Сайгонда «Нотинч вазият» вужудга келди. (ТАСС).

Қатъий қораламоқдалар

НЬЮ-ЙОРК. Американинг Сан-хуандаги (Пуэрто-рико) ҳарбий базасида маҳаллий аҳоли вакилларининг катта намойиши бўлиб ўтди. Намойиш қатнашчилари Пуэрто-рико территориясидан ва унга туташган ороллар территориясидан Пентагоннинг ҳарбий плацдарми сифатида фойдаланилаётганлигини қатъий қораладилар. Америка ҳарбийларининг фаолияти кучайиб бораётганлигига қарши норозилик намойишлари Кариб денгизидаги Кулебра оролида ҳам бир неча кундан бери давом этмоқда. АҚШ ҳарбий денгиз флоти 1940 йилдан буён Кулебрадан таълим полигони сифатида фойдаланиб келмоқда.

Америка информация агентликларининг Вашингтондан хабар беришича, Кулебра ороли аҳолиси вакилларининг бир группа вакиллари палатасининг қуролли кучлар комиссияси ўтказган махсус мажлисида сўзга чиққан ва АҚШнинг Пуэрто-рико территориясидаги ҳарбий базаларини дарҳол тугатишни талаб қилган. (ТАСС).

Газетхон ижодлари

КЎЗИМ

Нени пинҳон тутди кўнглим, айлади ошкор кўзим.
Нени ақлим этди инкор, этмади инкор кўзим.
Қайнаган, тошган онида ҳисларим денгиз каби,
Ёрга очиб дил сиримни, айлади изҳор кўзим.
Не ажабким, юзларинг ёр, бўлса тонг янглиғ гўзал,
Бир унга тушгач нигоҳи, боқди кўп такрор кўзим.
Ул томон бормай десам гар, йўқ ўзимда ихтиёр,
Бошлагай дилдор томонга, ҳокиму сардор кўзим.
Мен томон боққан онида, бир қиё ул моҳитоб,
Кўзларим тушгач кўзига, сочади ашъор кўзим.

Турғунбой ШАРИПОВ.

САККИЗЛИК

Қаршимда турибди тоғлар
мужассам,
Уларга қарайман кўзларим
толиб.
Тоғлар, қаршингизда менинг
бу жуссам,
Кўп борса бир оддий чумоли.
Худди чумолидек ўрмалаб
тикка,
Интилиб бораман чўққингиз
томон.
Сиз мағрур бош урган у
юксакликка,
Мен оёғим билан етгум
бегумон...

Дилором СУЛТОНОВА.

ВАТАНИМ

Илк бор тушган кўз
нурим сенга,
Ва бағрингга бир томчи
қоним.
Шул сабабдан азизсан
менга,
Шул сабабдан дейман
Ватаним.
Булоқ сувинг сут қилиб
эмдим,
Қуёшингдан қоним ўт
маним.
Шундан сени она деб
севдим,
Меҳримни бахш этиб,
Ватаним.
Беҳудага ярашмас қасам,
Қасамимдир қўлдаги
ноним.
Шу нонимни ҳалол
еёлсам,
Шул етарли менга,
Ватаним.

Абдулла МАТЁҚУБОВ.

ТЎРТЛИКЛАР

Мақсадсиз бўлса гар босган қадамим,
Бефойда кўпирса томирда қоним,
Беҳуда ўтса гар бир оним — дамим,
Ризо бўлма мендан, она Ватаним!

Ж. ХЎЖАЕВ.

* * *

Излаб сувнинг мўлини булоқда кўрдим,
Чекиб ошиқлик дардин фироқда кўрдим,
Бир кўришда севдим деб, булоқдек тошган,
Ошиқларни оғир кун йироқда кўрдим.

А. ҲАМИДОВ.

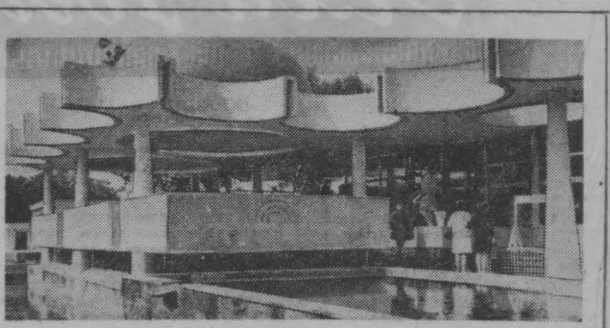

СУРАТДА: «Зангори гумбаз» қаҳвахонасининг кўриниши.

Китоблар оламида

НАШРИЁТ СОВҒАСИ

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети «Ёш гвардия» нашриёти ёзувчи Ҳаким Назирнинг икки томлик танланган асарларини, нашрдан чиқарди.

Адибнинг бу китобига «Одамнинг қадри», «Онаизор», «Юрак тўлқинлари», «Қуруқ ёғоч ҳам эгилади», «Виждон», «Тўй нега кечикди», «Кўрмана» каби бир қатор ҳикоялари, «Сув гадоси» повести ва «Чиранма ғоз — ҳунаринг оз» пьесаси киритилган.

Бу асарларда ёзувчи замондошларимиз образларини яратган, уларнинг орзу умидлари, интилишлари, курашларини тараннум этган.

Шунингдек, нашриёт Анвар Ҳожининг «Кўзларингни яширма» деб номланган шеърлар тўпламини ҳам ўқувчиларга тақдим этди. Ёш шоирнинг бу тўпламига тўқсонга яқин шеър киритилган.

ГУЛ ЮЗИНГ

(КЕЛИНЧАКЛАРГА)

Манзилинг бўлсин муборак бу башорат гул юзинг
Боиси кўркам ҳаёт боғи латофат гул юзинг
Ақл ила меҳру, вафо шавқини изҳор айласанг
Бу чаман ичра бўлур дами муҳаббат гул юзинг.
Ниятинг пок бўлса қалбинг гулшанини яшнатур
Бахту истиқбол гувоҳи хуш табиат гул юзинг.
Рағбати кўнгулни ҳиммат бирла бу манзилга қўй
Кўрмагай умринг баҳори ҳеч бир офат гул юзинг.
Бўлмагил беҳуда сўзлар риштасини чўзгучи —
Фитна-ғавғоларга бўлгай анда улфат гул юзинг.
Толеинг тахтида мағрур халқ ишин тарк этмагил
Касби коринг хислатинг нақти жамоат гул юзинг
Давлатинг тут зоти олий ота, онангдур алар
Эҳтиром этсанг алар қошида неъмат гул юзинг.
Қил садоқат бирла хизмат эй азизим шодланиб
Топгуси феъли адаб бобида раҳмат гул юзинг
Яхшилик бирла ҳаёт кечсанг замон Хушнудисан
Бад қилиқ бўлсанг агар элда маломат гул юзинг

ХУШНУД

ОНАИЗОР

Еру-кўкни билиб бўлмас, қоплаган зулмат,
Дуч келганга игна санчиб, увлайди бўрон.
Тун қўйнида сокин ухлар бутун мавжудот,
Фақат... фақат онаизор бедордир ҳамон.
Ташқарига мўралайди пардани тортиб,
Ҳеч кимса йўқ. Бир зум қуйи эгилади бош.
«Ўғилгинам», шивирлайди ташвиши ортиб
Ташқарига чиқиб кетар, кўзларида ёш...
На эгнида иссиқ кийим, бошида рўмол,
На бўрондан четга ўзин олса-чи бир зум.
Камзулини елка узра ёпинган хиёл...
Ўғли келмас. Кутиш они бунчалар узун.
О, ўғил-чи!? Севган қизин висолин қумсаб,
Ёри ўтган кўчалардан бўзлаб ўтади.
Онаизор кипригида ёшлар сафма-саф
То тонггача мижжа қоқмай,
Ўғлин кутади.

Ҳафиза ШАРОФХЎЖАЕВА.

Фарзандларимиз учун

ГУГУРТНИНГ СЎЗИ

Гугурт дер:— Мен
чақмоқман
Ишни бошлай тезроқ
ман.
Хизматимдир
ёндириш.
Халқ талабин
қондириш.
Ловиллайман яна
мен.
Кучга тўлиб ёнаман.
Оташ-ўтим кўп
металл —
Домна печда эритар
Менга ўртоқ
газўчоқ,
Ёнишимга соз ўчоқ.
Пиширaман сут,
пишлоқ
Мастава, манти,
қуймоқ.
Довруғ солган
оламга.
Лекин сиз билиб
чақинг
Эҳтиёт қилиб
чақинг.
Кўзимдан чақнар
чақин.
Похол, бензин,
керосин
Менга яқин
келмасин.
Сачраб кетса
учқуним
Менда бўлмас ҳеч
тиним
Алангам кўкка
етар.
Кўп жойни вайрон
этар.
Мен Гугуртман —
чақинман.
Олов ўтга яқинман
Йўқ, йўқ ўзим-ку
олов
Ёниб кетаман
дарров.

Юнус ТОЛИПОВ,
тўқимачилик комбинати ишчиси.

Мен жон деб учувчи бўлардим...

Фотоҳаваскор Р. Нурматов фотоси.

Чет эл юмори

ҲАЙКАЛСИЗ ШАҲАР

Европалик бир турист Шарқ мамлакатлари бўйлаб саёҳатга чиқибди ва бир шаҳарга келиб, қадимий обидаларни томоша қила бошлабди. Унинг бахтига шаҳарнинг бирор ерида ҳам ҳайкал учрамабди.

Шунда у, дуч келган боладан:

— Сизнинг шаҳарларингизда буюк одамлар туғилмайдими?!— деб сурабди.

— Йўқ, бизнинг шаҳримизда фақат чақалоқлар туғилади,— деб жавоб берибди бола.

КЎРИНИБ ТУРИБДИ

Одам тўла трамвайда бир турист нотаниш турист аёлга ўз жойини бўшатиб берди.

Турист аёл яхшилаб ўтириб олгач, эркакка юзланиб, деди:

— Сиз саксониялик бўлсангиз керак. Буни дарров фаҳмладим. У ерликлар шунақа хушмуомала бўлишади.

— Сиз Бонндан бўлсангиз керак.

— Буни қаёқдан била қолдингиз?

— Кўриниб турибди. Оддий «раҳмат» сўзини ҳам айтишга тилингиз келмади.

Немисчадан
М. Латипов
таржимаси.

АЗИЗ ПИЁН

Ҳажвия

Бир куни Азиз пиён яримта ароқни бир ўзи шимириб, чойхонада кайф қилиб ўтирган эди, бирдан колхоз раиси «Волга»да ўтиб қолди. Пиён ўрнидан ғоз туриб, «Ҳой раис тўхта!» деди. Шофёр беихтиёр машинани тўхтатган эди, Азиз турган жойида чайқалиб:

— Раис, машинангизни сотмайсизми?— деди. Раис аҳволни тушуниб, машинасини ғизиллатиб йўлига равона бўлди.

Орадан 3—4 соат ўтгач, раис борган жойидан қайтиб, чойхона олдида машинасини тўхтатди ва Азизга мурожаат қилиб:

— Пиён, ҳали машинага харидор бўлган эдинг, сотаман, ол,— деди.

Азиз пиён ўрнидан туриб, қўлларини кўксига қўйди:

— Раис ака, кечирасиз, мен машинани нима қиламан, харидор мен эмас, анови эди!— деб, ариқ бўйида юмалаб ётган бўш ароқ шишасини кўрсатди.

У. МУҲАМЕДОВ.

БОЛГАР ХАНДАЛАРИ

БЎЛМАСА, ОЧИШМАЙДИ..

Икки улфат меҳмондорликка боришибди. Улардан бири эшикни қаттиқ тепа бошлабди.

— Ақлингни едингми? Оёқ билан ҳам эшик қоқадиларми?— дебди ҳамроҳи.

— Совға-салом кўплигидан қўллари банд экан, деб ўйлашсин. Бўлмаса, очишмайди...

ЭРТАГА ЗИЁФАТ

— Эртага катта зиёфат бўлади. Борайми, бормайми, деб ҳайронман.

— Ким зиёфат беряпти?

— Мен.

САХИИ ЭР

— Дадаси, эски пальтомнинг ҳамма тугмалари тушиб кетибди. Кўчага чиққаниям уялади одам?

— Ҳечқиси йўқ. Эртага олиб бераман.

— Пальтоми? суюниб кетибди хотин.

— Йўқ, тугма!

РУБОИЙЛАР

XI—XII асрда яшаб ижод этган форс адабиётининг йирик намояндаси Умар Ҳайём ўзининг рубоийлари билан шуҳрат қозонган. Бундан ташқари, у илмнинг жуда кўп соҳаларини мукаммал билган. Файласуф шоир бир неча асарида улуғ олим Абу Али ибн Сино фикрларини тарғиб этган, унинг бир қатор китобларини араб тилидан форс тилига таржима қилган ҳамда шарҳлаб берган. Умар Ҳайём ўзининг «Коинот ва унинг вазифалари» деган китобида энциклопедист олим Абу Али ибн Синони ўзининг устози деб атайди. Умар Ҳайёмнинг «Борлиқ ҳақида рисола», «Борлиқнинг умумийлиги тўғрисида рисола», «Рисолаи жабр» ва математика, астрономия ҳамда фаннинг бошқа соҳаларига оид бир неча асарлари бизгача етиб келган.

Ғафур Ғулом номли бадиий адабиёт ва санъат нашриёти Умар Ҳайёмнинг рубоийларини форс, ўзбек ва рус тилларида алоҳида китоб ҳолида нашрдан чиқарди. Бу тўпламга унинг тўрт юзга яқин рубоийси киритилган.

Умар Ҳайём ўз рубоийларида XI—XII асрлардаги мавжуд тузумни, ўзаро урушларни, тож-тахт талашларни қалам тиғига олади.

Китобдаги рубоийларни форсчадан ўзбек тилига Шоислом Шомуҳамедов таржима қилган.

Т. ИСМОИЛОВ.

ҚАТРАЛАР

Чиқ-чиқ этиб, соат юрар
бетиним,
Кузатяпман, кўзимда дард
ёняпти.
Чиқ-чиқ этган соат эмас,
дўстларим,
Чак-чак этиб умрим эриб
томяпти.
Дунё — тегирмон,
Мен— дон,
У айланиб туради.
Бир кун мени ҳам дондан,
Унга айлантиради.

Эргаш ЁНДОШЕВ,
Наманган.

РАШК

Сездирмайман сенга ғамларим,
Алғов-далғов тушлар кўраман...
Хотирамда хушнуд кунларим
Гоҳ, тонггача бедор юраман.
Баҳор янглиғ қалбимда тўфон,
Хазон каби учар ўйларим.
Ахир, севгим билмаса вафо —
Қандай жўшқин бўлсин
куйларим?!
Ғамгинликда айблама асло,
Шод яшашни биламан мен ҳам.
Сени жондан севаман, аммо —
Рашксиз бўлмас севгучи
одам!..

Шавкат ТУРОБ.

ФАРЗАНДЛАРИМИЗ УЧУН

ҚЎШИШ

— Сени учта олмангга,
Тўртни қўшсак Умрихон,
Нечта бўлар, айтиб бер,
Деган эди Қумрихон.
Умрихон ўйлаб туриб:
— Олмангни кўрсат, — деди.
— Тўрттовин менга берсанг,
Майлига қўшсак, — деди.

ТУШ

Ҳакимахон қизалоқ,
Кўзин очар вақти чоғ:
— Туш кўрдим ойи қизиқ,
Туш кўрдим боя қизиқ.
— Нима кўрдинг қизалоқ!
— Эсимдан чиқди, бироқ.
Айтиб берсинлар дадам,
Бўлганлар у киши ҳам.

Одил АБДУРАҲМОНОВ.
Андижон.

Якшанба кунлари комсомол кўли одатдагидан гавжум бўлади.
СУРАТЛАРДА: комсомол кўлида сайр.

Фотоҳаваскор А. Чаплигина фотоси.

Поезд сайри

Ҳикоя

Шу машмашанинг инига чўп тиққан Саиджоннинг ўзи бўлди. Тўйларига уч йил бўлгани йўқ. Доктор «бўйингда бўлибди» деганида хотини таҳликага тушиб қолди. Ҳали иккинчи боласи ўзини ўнглаб олганича йўқ. Бу ҳам етмагандек, Саиджон «Ғиншимай туғаверинг», деб жеркиб берди. Бунақа муомала муштдек тегди Гулнорага.

Шу куни Саиджон индамай ишга кетаверди.

Кечқурун Саиджон Гулнорага телеграмма тутқазди. Гулнора ўқиса, тўплам таржимадан чиққани, автор тез етиб келиши зарурлиги айтилибди:

— Мени ҳам олиб борасиз, — деди эрталабки сохтини бузмай.

— ?...

— Тилдан қолганмисиз?

— Ҳалиги... Болалар-чи?

— Ойимни олиб келасиз.

— Ҳазилни қўйинг!

— Ҳазили йўқ! — деди Гулнора.

Саиджоннинг боши қотди. Телеграммада «тез келинсин», дейилганини эслаб, хўрсинди.

Гулнораниг «поездда томошалаб кетамиз» деганига кўниб, вагонга чиқишганда, Саиджон болалар билан уйда қолган онасига ачинди: «ерга ўрганган одам баланд уйда қандай бўларкин-а».

Поезд жилганиданми, гудогиданми Гулнора тилга кириб:

— Украина тасвирий санъати кўргазмаси келган экан, олиб бормадингиз,— деди.

— Ўзим борибманми?

— Келгунимизча турармикин?

— Турмаса ўзидан кўрар, — пўнғиллади Саиджон.

Проводник опа икки йигитни купенинг юқори қаватига «жойлаб» кетди. Қорачадан келган бесабрроқ йигит Саиджонга бирдан:

— Ака, қарта ўйнамаймизми? — деди. Саиджон чўчиб тушган эди, оқ мағиз иккинчиси шеригига «одам бўлмадинг-бўлмадинг», дегандек қараш қилди-да:

— Ваҳоб, — деб ўзини танитди.

— Саид.

— Эргаш, — деди қора йигит Гулнорага кўз қирини ташлаб.

— Гулнора, хотиним, — деди Саиджон.

Оқ йигит қайси бир лойиҳалаш институтининг Тошкент филиалида инженер экан. Униси Сиджоннинг шоирлигини эшитиб, «ура!» деди. Ваҳоб уни бошқа нарса дейишга қўймай, олиб чиқиб кетди.

Поезд тезлагандан тезлаб, Қозоғистон даштларига чиқиб олди. Гулнора дарчадан кўз узмаётганига «жазирамани томоша қиляптими, ё уй ўйлаяптими», деганича Саиджон ўзи хаёлга толди.

Институтни тамомлаб, энди уйланган маҳали. Гулнора янги келин. Бошида бўшгина танғилган қизил дуррача. хонатлас кўйлак остида тўла, оппоқ болдирларини юмшоқ қучган жияклик лозим ял-ял ёниб, уни хаёлий бир малак суратига киритарди. Саиджон унинг айниқса тўнғич бўйида бўлиб, тўлишган кезларини эсласа, ҳали-ҳали алланечук жони кириб, ҳузур қилади Гулнор тўйдан кейин қайнонасининг райига қараб, келин бўлиб тушган ҳовлида бир йилча шундай юрди. Бир кун Саиджон хотини қийғос очилган бодом тагида гулларга сув қуйиб юрганини кўриб, азбаройи завқидан бир шеър ёздию, «шу сиз бўласиз» деб ўқиб берса, Гулнора «ёмон бўлиб кетибсиз» деб, шу баҳона уст-бошини бошқа қилиб олган эди.

Поезд кескин бурилиб, Саиджоннинг хаёллари сочилди. Ботаётган қуёш дарчадан эшик табақасидаги кўзгуга тушиб, купе чарақлаб кетди. Саиджон шунда очиққанини сезиб:

— Бирор емиш келтирай, — деди.

— Сумкамни қаранг-чи, ўроғлиқ нарса бор, — деди Гулнора. Саиджон сумкани титкилаб қизининг қизил кўйлакчаси билан қўл кўзгудан бўлак нарса топмай, сумканинг ичини кўрсатган эди, Гулнора:

— Қолибди! — деди юзида «энди нима қилдим» деган бир ифода қотганича.

— Нима қолибди?

— Ҳайдаржоннинг кўйлагига бир ҳовуч қурт ўраб қўювдим, стол устида қолаверибди

«Қурт-ку— майли, бошқоронғи хотиннинг эрмаги. Кўйлакларга бало борми? Наҳотки ташқарига тикилганича болаларини ўйлаб келяпти!» деди Саиджон ўз-ўзига.

Папирос тутуни дастидан на йўлакка чиққан, на вагон-ресторанга борган Гулнора эри келтирган гўштсиз шўрвадан бўлак хўрак қилмай ётди. Эрталаб уйғонса, хайрият, йигитлар йўқ. Иккиси ҳам ўлгидай кашанда экан. Кўнгилни беҳузур қиладиган ярамас нарса шу папирос тутуни-ю, гўшт ҳиди. Саиджон акаси яхши — чекмайди.

— Кўнглингиз нима тусайди?—деди уйғонибоқ Саиджон худди хотинининг хаёлларини билиб ётгандай.

— Ҳеч нарса, — деб кулди Гулнора.

Ювиниб кирган Саиджон қизининг кўйлакчасини дастрўмол ўрнида тутганича кўзгуга боқиб тузанаётган хотинини кузатар экан, яна доғ босган оқ юзига разм солиб, раҳми келди. Қизалоғини юргизиб, ўғилчасини эмаклатиб олгунча, эси кетгани камдек, тағин шу кўйга тушиб ўтирса-я. Бечора, келин бўлиб тушгандан буён остона хатлаб кўчага чиқмабди шулардан ортиб. Наҳотки, уй қилишдан орзилагани шу бўлса.

Саиджон ўзини осмон билса (айниқса, бир-икки шеър чиққан кезлари), Гулнора ҳам олов эди- Ўша маҳалда ичида жон деб турса ҳам, «севаман» дейишдан тийинганини, буни Гулнорадан ҳам эшитмаганини эслади Саиджон. Икки гўдакли бир жувон арзимас гап билан ёмонланиб ёзилган фельетон устида муҳаррир билан айтишиб қолиб, ишдан бўшаган пайтлари. Ўшанда бор-йўқ қилган гуноҳи — «аллакимнинг ғаразидан кўра хотиннинг фарзандларидан ўла-ўлгунча маломатга қолишини ўйланг», дебди. Гулнорага шуни айтиб, «шундоқ деган тентакни севасизми?» деса, у «ҳа» дейишга ғурури қўймай, «ўзини эмас, шунақа ўйламай иш қилишини яхши кўраман», деган, кейин кўп ўтмай тўйлари ҳам бўлақолган эди.

Проводник опанинг аввал «чай!» деган овози келиб, кейин ўзи кирди. Икки стакан чойни ўзи, тўрт чақмоқ қантни ёнидаги сепкилли қизи қўйиб кетди. Сепкилга кўзи тушган Гулнора Гулчеҳрасини эслаб:

— Каттамизни чечакдан эмлатмадик-да, — деди.

— Нима эди?

— Қаттиқ тошса нима бўлишини биласизми?

— Хўш? — хаёли нашриётдаги ишида бўлиб турган Саиджон шу луқмаси ножўялигини сезган ҳам эди, Гулнора шанғиллаб берди:

— Қиз бола чўтир бўлиб ўтирса ҳам жонингиз ачимайди сизнинг!

Оқшом маҳал олағовур бир жойда тўхтатишдию, Саиджон хийла йўқ бўлиб кетиб, бир жуфт шўртак жўхори кўтариб кирган эди, булут ёрилиб Гулноранинг кўзидан кун чиқди.

Саиджон «Моабид дафтари»ни ўқиб ётиб алла маҳалда кўзи илиниб ухлаб қолди. Тонг саҳарда Гулнора уни туртиб уйғотди:

— Туринг, туринг тез! — дерди.

— Тинчликми?

— Ёмон туш кўрдим, уйда бир гап бўлди.

Саиджон эшитса, тушида Ҳайдаржон балкон четига эмаклаб бориб, пастга қараётганмиш. «Ҳай, Ҳайдаржон! Ҳайдаржон!» деганича бақириб уйғонибди Гулнора. Саиджоннинг юраги орқасига тортиб кетди.

Эр-хотин поезддан тушиб, телефони бор қўшнилари Зинаида Алексеевнага телефон қилишди. Кампир овозни таниб, эмизикли болаларини ташлаб, «ўйнаб кетган енгилтак» Гулнорани койиди-да, уйдагиларни чақириб берди. Гулнора қизи билан ўғлининг товушини, кейин қайинонасининг гапини бир-бир эшитиб, будкадан чиқди-ю, шарақлаб кулди. Кулиши ғалати, бир фалокатдан қолган одамнинг кулгисига ўхшарди.

Таржимон ёлғиз хотини билан тураркан, эр-хотинни уйига бошлади. Саиджон икковлари тўплам билан бўлиб, таржимоннинг хотини Гулнорага Москвани роса томоша қилдирди.

Учинчи куни Гулнора магазинлардан болаларига оладиганини олиб қайтса, ҳаммалари тузалган стол атрофида уни кутиб ўтиришибди. Ўтириш асноси таржимон тўпламдаги «Келинчак» деган шеърни мақтаб қолди. Саиджон унинг қаҳрамони хотини эканини айтганда, Гулнора шаънига қадаҳ кўтарди. Таржимон шеърни хотинига ҳам ўқиб берган экан, гап келин либоси устида кетганда, аёлда, завқи келиб, «хўб оловдек кийимларингиз бор-да», деди.

* * *

Саиджон энди хотинига бошқача муомала қилишини кўнглига тукканида, ҳали-ҳозир Москвадан кўтарилган самолёт Тошкентга қўнган, сўл қўлида чемодан, ўнг қўли билан ўзи янгидан кашф этган хотинини қўлтиқлаганича аэровокзалдан чиқиб борарди.

Ҳамидулла НУРУЛЛАЕВ.

● ЖАҲОН ПРОГРЕССИВ АДАБИЁТИДАН

БЕХАЗИН (ЭЪТИМОДЗОДА).

Али Гоби

(ҲИКОЯ)

Менда шеригимнинг ўтмиши ҳақида ҳам, унинг оиласи тўғрисида ҳам бирор маълумот йўқ эди. Бирга яшаб, ошаб, бирга ётсак ҳам бир-биримиз билан ўтмишимиз ҳақида сира суҳбатлашмаган эдик. Шунинг учун ҳам бу «қайғули» воқеадан сўнг чор-ночор мен фойданинг ҳаммасини ҳамёнга уриб, Ахвозга жўнаб қолдим. У ерда қўлимга нимаики тушса, гуручми, ип газламами, шакар, бошқа молми орқа-ўнгига қарамай олавердим ва ўша заҳотиёқ бир ёқдан пуллайвердим. Оёққа мустаҳкам туриб олгунимча ишларимни шу йўсинда давом эттиравердим. Бешта эски юк автомашинаси сотиб олишга муяссар бўлдим. Уларни яхшигина шарт билан инглизларга Совет Иттифоқи учун белгиланган молларни ташишга ижарага топширдим. Менинг ишим бир неча ой ўз автомобилларим билан Хуррам шаҳар — Бандар Паҳлавийга қатнашдан иборат бўлиб қолди. Биласизки, ўша вақтда мамлакатда юкларни ташиб олиш жуда қийин аҳволда эди. Ҳамма хорижийлар учун ишлар эди. Аҳолини турли моллар билан, ҳатто энг зарур моллар билан таъминлаш иши эса худо йўлига ҳавола қилинган эди. Бу ҳол Эронда ўз-ўзидан озиқ-овқат ва истеъмол қилинадиган молларнинг фавқулодда оғир танқислигига олиб келди. Маълумингизки, бунинг оқибатлари ҳали-ҳали тугатилгани йўқ. Қисқаси, Хуррам шаҳар ёки Ахвоздан машиналарни юклаб чиққанимиздан кейин йўл-йўлакай қайси шаҳардан ўтмайлик, қўлимизга тушган нарсани сотиб олавердик, кейинги шаҳарда эса пуллайвердик. Шундай қилиб, иттифоқчиларимизнинг ёрдамида биз ҳамма ерда молия агентлари ва шаҳар маъмурлари қўлидан қутулиб кетавердик.

Бироқ бу оғир ва машаққатли ҳаёт менинг тинкамадоримни қуритди. Бир неча ой мобайнида жазирама офтобда, чанг-тўзон ичида, қор ва изғиринларда эртаю кеч йўлдаман... На уйқуда ҳаловат, на ейиш-ичишда бир маза бор эди. Мен ким бўлиб ишлар эдим? Молларни ташиб беришни байлаб оладиган пудратчи, шофёр, бенаслу насаб бир одам...

Ниҳоят бу ишлар жонимга тегди. Бу ит кунидан баттар ҳаёт қачонгача давом этиши мумкин. Бойликни берган худо уни бир куни олади ҳам. Шунинг учун озига шукр қилиб ўтириб қаёққа борар эдик? Қани бир икки кун хўжаликни чинакамига юргизиб, тақдиримизни синаб кўрайликчи, бизни қаёққа олиб борар экан?

Мен автомобилларимни сотдим. Осонлик билан фамилиямни ҳам ўзгартириб, ҳозир кўриб турган каминангиз — «жаноб Маҳмуд Негеранг» бўлиб олдим. Бир юз ўн минг туман сармоя билан Теҳрондаги «Нили» карвон саройида савдо уйи очдим ва ҳозиргача Ҳиндистонда бизнинг Хуррам шаҳарда сотиб олинган хурмолардан келган фойданинг ҳисоб-китобини қилиб ётган шеригим хотираси учун ўзимнинг алоқа қоғозларимга йирик ҳарфлар билан қуйидаги сўзларни чоп этдим:

Маҳмуд Негеранг ва унинг шериги.

Худога минг марта шукрки, ўша кундан бошлаб ҳозиргача ишларим истаганимдан ҳам яхши кетяпти. Мен қанд билан ҳам, шиша билан ҳам, тунука билан ҳам савдо қилдим. Эндиликда шу даражага етдимки, Теҳрон бозори менинг қўлимда бир парча мўмдай гап. Одамларни ноғорамнинг истаган усулига ўйнатавераман. Автомобилли, уйли, боғлиқ бўлганимдан ташқари олийжаноб оиладан уйланиб олиб хотинли ҳам бўлдим. Ўн саккиз яшар гўзал худога талпингандай атрофимда парвона. Уч-тўрт ойдан кейин эса тўқлидай чақалоқ туғиб беради...

Али Гоби хотини ҳақида гапирганда кўзлари чақнаб кетди. Ўзининг вазмин қўли билан елкамга уриб қўйиб, сўзини давом эттирди:

Мана шунақа гаплар, жаноб капитан... Аҳмад! Фақат Теҳрон бозоригина эмас, жуда кўп одамларнинг жилови ҳам менинг қўлимда!.. Ҳа... кўпгина нуфузли одамларнинг жилови. Гапнинг омади келганда айтиб қўяқолай: юзлаб Маҳмуд Негеранглар улар учун эшикларидаги итдай гап. Аммо кўзни қамаштирувчи жарақ-жарақ пулларни кўрганда, улар шу қадар ўзгариб, мулойимлашиб, қоладиларки, бу мендай сохта одамни ҳам ҳайратга соладилар...

Бирдан жаноб Негеранг қаҳқаҳ отиб кулди. Унинг семиз қорни бу кулги зарбидан лорсиллар эди. Шундан сўнг у жиддий қиёфада икки бармоғи билан чўнтагидан брильянт қадалган олтин соатини олиб қаради-да, менга мурожаат қилди:

— Кеч бўлиб қолипти. Хотиним ҳам кутиб қолди. Кел, майли, шунча гапимни эшитдинг, яна баъзи нарсаларни айта қолай. Буни билиб қўйсанг зиён қилмайди. Менинг мақсадим нима?.. Шуни билиб қўй. Ўша сен ўз бармоғингнинг изларини кўрган пуллар кўплар учун қуръондаги барча қуръалардан азизроқ саналади... Нима демоқчи эдим?.. Ҳа, ўтган йили дори-дармон камайиб, унинг нархи ҳаддан ташқари ошиб, одамлар касал бўлиш ваҳимасидан кўпроқ касал бўлганда, чет элликларнинг мол-мулкини сақлаш бошқармаси йигирма икки яшчик немис дори-дармонларини сотувга қўяди, деган овозани эшитиб қолдим. Мен тезда бу ишни ўз қўлимга олиб, турли йўл-йўриқларни ишга солиш натижасида савдода ютиб чиқдим. Узил-кесил байлашилгани ҳақида ҳужжатларни бир ҳафтадан кейин расмийлаштиришга қарор қилинди. Бу орада қайси бир муттаҳам соғлиқни сақлаш министрлигига фалон ерда фалон дорилар борлигини айтиб, уни аврай бошлабди: бир олийжаноблик қилиб, шу дори-дармонларни соғлиқни сақлаш министрлигининг касалхоналари учун олсангиз». Шундан сўнг министр дори-дармонларни медицина асбобларини ювишга спирти бўлмаган касалхоналар, операциялардан сўнг эса жароҳатни от қили билан тикиладиган хирургия бўлимлари учун ўша дори-дармонларни сотиб олишни хат қилиб беради. «Ҳей, инсонлар! Сабр қилинглар.» Мен қанчалик аюҳаннос солмай, савдони мен ютдим ва бинобарин мамлакатда мавжуд бўлган қонунларга кўра дори-дармонлар меники, деб қанча дод-вой қилмай, сира фойдасиз эди. Бахтимга министрлар кабинети истеъфога чиқиб, соғлиқни сақлаш министри лавозимига бошқа одамни тайинлашди. Азиз бошингизга қасам ичаманки, оға ўн минг туман пора олиб, министр ўз қўли билан: соғлиқни сақлаш министрлигининг мутахассиси ўтказган тафтишдан сўнг маълум қиламанки, министрликка дори-дармонларнинг кераги йўқ, уни истаган одамга сотиш мумкин, — деган мазмунда хат ёзди. Шундай қилиб, дори-дармонларни қўлга киритдим. Миннатдорчилигимнинг белгиси сифатида мен катта шов-шув билан янги очилган касалхоналардан бирида беш ўринни ўз ҳисобимдан даволаш мажбуриятини олганимни эълон қилдим ва яна бир касалхонага бироз хинин билан аспирин инъом этдим. Бизнинг бу ғоят олийжаноб ишимиз тўғрисида бутун мамлакатга газеталар ва радио катта шов-шув кўтарди.

Девор ортидан маст кишининг чайқалишини эслатадиган музика садоси эшитилди. Биздан атиги бир неча қадам нарида чиройли безатилган залда, муаттар ҳид таратувчи ажойиб гулларга ўхшаш аёллар ёш-яланглар оғушида рақсга тушмоқдалар. бу кишилар атрофларида нима воқеалар содир бўлаётганидан мутлақо бехабар. Мана бунақа Али Гобига ўхшаган қабиҳ ёки тентаклар енг ичида ўзларининг иблисона найрангларини қилаверадилар ва ана шу боқи-беғамларнинг ҳаёти ҳамда бутун борлиғини қўғирчоқдай ўйнатадилар.

Бир пас жим қолдик. Али Гоби ҳикоя қилиб чарчади. Мен эса уни шу очиқ суҳбатга таклиф этганимга афсусланардим. Ниҳоят у вазминлик билан ўрнидан туриб, айтди:

— Мени кечирасан, кетишим керак.

Мен ҳам ўрнимдан турдим.

— Ҳа, ҳа, юрақол, ўзи ҳам кеч бўлди, — дедим мен қувониб. Бироқ шу заҳотиёқ ҳали ҳамма нарсани билиб олмаганим эсимга тушиб қолди. — Ҳа, айтгандай, бемалол бўлса, яна бир нарсани айтсанг: сен қандай қилиб парламент депутатлигига ўтиб олмоқчисан?

У бедана юриш қилиб кетаётган ўрнида секин тўхтаб, бошини кўтарди ва улуғворлик билан кулиб, менга қаради.

— Ҳа! Бу жуда жўн... Газета ўқийсанми?

— Э... Ўқийман, фақат мутлақо бекорчиликдан...

Али Гобининг чақнаб турган кичкина кўзлари ҳайратдан йириклашиб, хитоб қилди:

— Йўғ-е, бундай бўлиши мумкин эмас!.. Мабодо шундай бўлса ёмон. Газета... демократияни тарғиб этувчи муҳим таянчлардан бири! Ҳа, майли... Ҳар ҳолда сен газета ўқиганингда, тўрт ойдан буён эътиборли Теҳрон савдогари — жаноб Маҳмуд Негеранг ҳақидаги мақтовларга, унинг ишчанлиги, ватанпарварлиги тўғрисидаги мақолаларга албатта кўзинг тушар эди. Сен унинг бундан анча илгари «Йўқсилларга-кўмир» номи билан корхона очганини ва ҳафтада уч марта шаҳарнинг жануб томонида истиқомат қилувчи қашшоқларга кўмир тупроғини тарқатаётганини билиб олар эдинг...

Биз яхши ёритилган хоналардан ўтиб борар эдик. Али Гоби сўзлаб туриб, клуб қатнашчиларининг бош эгишларига худди шундай мавқеини сақлаб, ҳатто баъзан улуғворларга хос тавозе билан таъзим бажо келтирар эди:

— Ҳа, азизим... Бу арзимаган нарсалар. Мана, бир ойдан буён безорилар тўдаларининг уч юздан ортиқ бошлиқлари Зоғи ҳаммоми ёнидаги унча катта бўлмаган ошхонада менинг ҳисобимга овқатланишади. Ишонасанми, ҳар куни депутат бўлишим шарафига улар юз килодан ортиқ наша чекишади. Менга овоз беришни ана шуларнинг ўзлари таъминлашади...

Биз зинадан пастга тушдик. Ёнимизда ҳеч ким йўқ. Мен унинг қўлидан ушлаб, қаттиқ туртиб, хитоб қилдим:

— Ўўў, одамча! Виждонинг қаёқда қолди? Ахир сен, худо ҳақи, алифни калтакдан ажрата олмайдигансан-ку! Халқ депутати ҳижжалаб бўлса ҳам ўқишни билиши керак-ку!..

Али Гоби шу қадар хахолаб кулдики, ҳатто крахмалланган кўйлагининг тугмачаси узилиб кетди.

— Воҳ, воҳ, воҳ! Ҳаётда ортда қолибсан! Хотиним билан учинчи бошланғич китобни ўқиб тушираёздик... Бундан ташқари, ҳазили йўқ, ҳафтада уч марта газеталарда менинг мақолаларим босилади.

— Ўша сенинг мақолаларинг босилаётган газеталарни ўзингдан бошқа одам ҳам сотиб оладими?

— Қўйсангчи, бунақа гапларингни! Биттасининг кунлик тиражи минг нусхадан. Бир пасда талаб кетишади.

Бу одамнинг уятсизларча сўзлаётган гапларидан бошим айлана бошлади. Тушимми ёки ўнгимлигини ҳам ажратолмай қолдим. Ўзимга савол бердим: «Шу қадар тентакларча ва чалкаш фикрлашимиз билан халқимизни ҳалокатдан сақлай олармиканмизми?..»

Биз клубнинг ғиштин дарвозасига етиб келдик. Новча шофёр серҳашам, жуда қимматбаҳо машинани дарвоза олдида тўхтатиб, шошилиб автомобилдан чиқди ва жаноб Негеранг учун чаққонлик билан машина эшигини очди.

Жаноб Негеранг менинг қўлимни сиқиб хайрлаша туриб, чапанича бемаза ҳазил қилиб қўйди ва улуғворлик билан ўзини машина суянчиғига ташлади. Машина қаттиқ вағиллади. Бирдан Али Гоби бошини машина ойнасидан чиқариб, менга бир даста сайлов варақаларини узатди.

— Сендан илтимос, азизим, — деб қичқирди у машина кетаётганда, — шу варақаларни оғайниларингга берганг! Сайловлар вақтида менга овоз беришни унутишмасин!..

Охири. Боши газетанинг 135, 136, 137 сонларида.

Пойтахтимиз экранларида

«Жўра Саркор»

...Кексайган деҳқон Жўра Саркор катта ҳаёт йўлини босиб ўтган. Революция, гражданлар уруши, коллективлаштириш йиллари ҳамон унинг хотирасида... Ўз қўли билан колхоз тузган, унга бекорга Саркор деб ном қўйишмаган. Жўра Саркор ўз халқи учун озмунча меҳнат қилмади, лекин вақт ўта бориши билан кучи кетди, меҳнат эса ҳаётининг ажралмас бир қисми бўлиб қолганди.

Унинг бу ғайратидан колхоз раиси Искандаров ҳам хавотирда. Жўра ота вақтдан илгари участкасини шудгор қилишга рози бўлмади, яна бунинг устига пахтасини машинада теришга тўсқинлик қилди, оқибатда қизи — Санобарни севган тракторчи Дадажон билан айтишиб қолди.

Аммо Жўра ота консерватормикин? Йўқ, у мустақил, яширин ҳолда пахтанинг янги навини етиштирмоқчи бўлган .Бор гап шу.

Лекин Искандаров ундан қутулмоқчи бўлиб, пенсияга чиқариб юборади. Бу ҳол чолни таҳқирлайди. У бунга чидай олмай, бетоб бўлиб қолади. Фақат бутун республика ва газеталар Жўра — мичуринчи ҳақида «шов-шув» кўтаргандагина, ҳамма «рақиблари» ўз хатоларини тушуниб, зийрак қария олдига узр сўраб келадилар.

Жўра Саркор тезда соғайиб чиқади, неварали бўлиб ҳам олади. У колхозга қайтиб, яна ўз «қилиқлари» билан барчани безовта қила бошлайди...

Сценарийни Л. Рутицкий ёзган.

Постановкачи режиссёр М. Қосимова. Ролларни Ҳ. Латипов, М. Воҳидов, К. Иматшоев, Т. Ғаффорова, З. Асанова, Н. Ҳасанов ва бошқалар ижро этишган.

«Тожикфильм» маҳсулоти.

«Катта рокировка»

Ғарб разведкасининг тажрибали ходимларидан бири — собиқ олим-физик Брукс машҳур олим Мюльман қўлида илмий иш олиб бораётган совет биологи Лебедевга алоҳида диққат қилиши бежиз эмасди... Лебедевнинг ҳаёти, характери, қариндош ва дўстлари ҳақида маълумотлар олган Брукс ва унинг ҳамкасблари уни қўлга олишга интилишади.

Афтидан, Лебедев илмий текширишлар билан бўлиб, анчадан бери кетидан кузатишаётганини сезмаган бўлса керак. Ҳамиша ўзи билан бирга шахмат ўйновчи қирқ ёшли студент Генри Арлен Бруксннинг агенти эканлигини ҳам билмасди. Арлен ёрдами билан ресторанда жанжал кўтарилади ва ҳушсиз Лебедевни разведка ихтиёридаги виллага келтиришади. Брукс ёш олимга шу ерда иш олиб боришни таклиф этмоқчи.

Фильм Совет олими билан душманнинг айёр разведкачиси ўртасидаги маънавий курашга бағишланади.

Сценарий муаллифлари Юрий Васильев ва Владимир Григорьев.

Постановкачи режиссёр Владимир Григорьев.

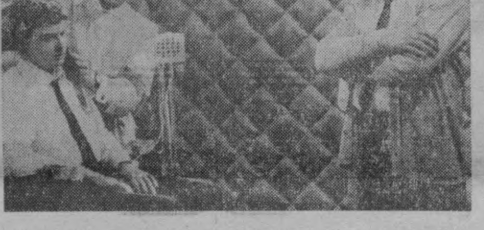

Суратда: фильмдан кадр.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 16/VI да **Трубадур**, 17/VI да **Спартак**, 18/VI да **Русалка**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/VI да **Аяжонларим**, 17/VI да **Улимдан кучли**, 18/VI да **Олтин девор**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17/VI да **Ажаб савдолар**, 18/VI да **Кумуш тўй**.

Кино

16 ИЮНДА

ҚИШКИ БИНОДА

Катта рокировка — «ВОСТОК», «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Сайҳа — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун). «МОСҚВА» (кундуз соат 2 ва 5 да).

Махфий синов — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Қора лола — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Ҳалоскорлик (2 серия) — «МОСКВА» (кеч соат 8 яримда).

ЁЗГИ БИНОДА

Катта рокировка — «ФЕСТИВАЛЬ».

Дзюдо даҳоси — «ХИВА».

Эркак ва аёл — ТЕЛЬМАН номли.

17 ИЮНДА

ҚИШКИ БИНОДА

Катта рокировка «ВОСТОК», «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Сайҳа «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун). «МОСКВА» (кундуз соат 2 ва 5 да).

Махфий синов — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Қора лола — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Ҳалоскорлик (2 серия) — «МОСКВА» (кеч соат 8 яримда).

Муҳаббатнома (2 серия) — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Катта рокировка — «ФЕСТИВАЛЬ».

Дзюдо даҳоси — «ХИВА».

Эркак ва аёл — ТЕЛЬМАН номли.

---

25 июнь кундуз соат 2 да В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети тарих факультетининг илмий даражалар берувчи совет кенгаши (Студентлар шаҳарчаси, ТошДУ, Бош корпус, Г-304 аудитория)да тарих фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

А. Ш. Мавлонов: «Ўзбекистон Компартиясининг коммунистик қурилиш даврида қишлоқ хўжалик раҳбар кадрлари ҳамда мутахассисларини тайёрлаш ва тарбиялаш соҳасидаги фаолияти (1959-1969 йиллар)», деган темада;

Ч. Темиров: Ўзбекистон Компартиясининг шаҳар аҳолиси ўртасида оммавий-сиёсий ва пропаганда ишлари савиясини юксалтириш соҳасидаги фаолияти (1959-1965 йиллар)» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан университет илмий кутубхонаси (Студентлар шаҳарчаси, 4 уй)да танишиш мумкин.

---

25 июнь кундуз соат 2 яримда В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети механика-математика факультетининг илмий даражалар берувчи совет кенгаши (Студентлар шаҳарчаси, ТошДУ, Бош корпус, Г-303 аудитория) да физика-математика фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

А. И. Исмоилов: «Пуассон оқимли навбат процессига оид баъзи лимит теоремалар» деган темада;

В. Бозоров: «Тасодифий сиғимли баъзи хизмат кўрсатиш системаларини тадқиқ қилиш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан университет илмий кутубхонаси (Студентлар шаҳарчаси, 4 уй)да танишиш мумкин.

---

26 июнь кундуз соат 3 да В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети физика факультетининг илмий даражалар берувчи совет кенгаши (Студентлар шаҳарчаси, ТошДУ, физфак, 214 аудитория) да физика-математика фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

И. А. Горбатов: «Кальцит ва альфа кварц кристалларида комбинацион сочилиш спектрларининг температурага боғлиқлиги» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан университет кутубхонаси (Студентлар шаҳарчаси, 4 уй)да танишиш мумкин.

---

26 июнь кундуз соат 2 да Тошкент Политехника институти геология-қидирув ва тоғ-металлургия факультетларининг совети кенгаши (Гоголь кўчаси, 68 уй)да техника фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Г. Л. Лебединский: «Эжекторли снарядлар билан пармалашда керн-шлам материалининг тўпланиш процессини текшириш» деган темада;

геология-минерология фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун;

В. Н. Чарушников: «Шимолий-шарқий Фарғонанинг геотермик режимини ўрганиш» деган темада.

26 июнь кундуз соат 2 яримда қурилиш ва архитектура факультетларининг совети кенгаши (Я. Колас кўчаси, 16 уй)да техника фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

В. Ғ. Ғаниев: «Гледичия дарахтини Ўзбекистонда ўсиши, техника хусусияти ва қўлланиши» деган темада.

26 июнь кундуз соат 2 яримда механика, автомобиль йўллари ва самолётсозлик факультетларининг совети кенгаши (Навоий кўчаси, 13 уй) да техника фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

В. А. Вайсбург: «Программа билан бошқариладиган ва деталга контур бўйлаб ишлов берадиган фрезер станогида фреза эластик силжишини созлаб аниқлик ва унумдорликни ошириш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан институт кутубхонаси (Навоий кўчаси, 13 уй)да танишиш мумкин.

ТОШКЕНТ ГАЗОПРОВОД МАГИСТРАЛИ БОШҚАРМАСИГА

Капитал қурилиш ва ревизия ишлари бўйича бош бухгалтер ўринбосари.

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Б. Хмельницкий кўчаси 21 уй. Телефонлар 55-26-16, 55-28-33.

ЎРТА ОСИЁ ҲАРБИЙЛАШТИРИЛГАН ТОҒ ҚУТҚАРИШ ШТАБИ ҚИСМИГА

бош бухгалтерлар ўринбосари ва юк машинасига шофёрлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Свердлов кўчаси, 14 уй. Телефон № 33-58-16.

Ўзбекистон ССР тайёрлаш Министрлигининг
ТОШКЕНТ ШАҲАР ТАРҚАТИШ БАЗАСИГА
юкчилар (эркак ва аёллар)

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — ишбай-мукофотли.

Ёлғиз кишиларга ётоқхона берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Заготзерно» кўчаси, 41 уй (5 трамвай, 7, 17, 22, 26 автобусларнинг «Зеленая» кўчаси» бекати).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИГА

машинисткалар, декорация монтировкачилари, электр билан ёритувчилар, сантехниклар, билет кассасига кассирлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 34 уй.

Телевизор

15 ИЮНЬ

ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.25 Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.30 Ўсмирлар учун. «Старшеклассник». Охирги имтиҳондан репортаж. **19.10** Телевизион янгиликлар. **19.25** Совет Армияси жангчилари учун. «Қаҳрамонлар ва жасорат». **19.45** Ўзбекистон халқ санъати. «Марғилон шойиси». **20.05** Реклама.

Ўзбек тилида: 20.10 Телевизион янгиликлар. **20.25** Кичик концерт. **20.45** Оламда нима гап? **21.15** Телевизион театр. В. Лацис. «ВАТАННИ ҚУМСАБ». Премьеранинг биринчи қисми.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

22.30 ФУТБОЛ БЎЙИЧА ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИ. Чорак финал. 3—4-подгруппа ўйинлари. Мексикадан олиб кўрсатилади (ёзиб олинган). **24.00** Телевизион театр. **00.45** Москва кўрсатувларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

ЎҚУВ КЎРСАТУВЛАРИ

ПРОГРАММАСИ

Ўзбек тилида: 18.30 «Планета сирлари». **19.00** Абитуриентлар учун. Математика.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Кўрсатувлар программаси. **20.05** Янгиликлар. **20.15** «Денгиз шу ердан бошланади». **20.45** «Зангори экран» ҳафталиги. **21.00** Янгиликлар. **21.05** «Пионерия» телевизион агентлиги. **21.30** П. И. Чайковский номидаги IV Халқаро конкурсида. **22.00** «Вақт» информацион программаси.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 22.30 «Ватандан узоқда». Бадиий фильм.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 18.00 Экран — болаларга. **19.35** Янгиликлар. **19.50** Сенинг номинг комсомол бўлса! **20.20** Музикали экран.

Тожик тилида: 20.50 Йўл таассуротлари. **21.10** Оқшом эртаклари. **21.20** Саҳнамиз усталари. **22.00** Янгиликлар.

Тошкент оқшоми 4 БЕТ.
15 ИЮНЬ, 1970 Й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02 49 дан 33 02-58 гача, редактор ўринбосарлари 33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22 партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари, 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари—33-27-03, ахборот бўлими —33-28-95 эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579.
НАШР 3027
Р—2604